

belte. Naar der findes en saadan Fluctuation i et Sted i en Skat, saa seer jeg ikke, hvorledes det skal være muligt for den, der betaler Skatten, at styde den fra sig ved at forhøje Leieindtægten. Det er klart, at en Huuseier kan ikke, for hver Gang Skatten stiger, strax forøge Huusleien. Efter flere Aar vil der, naar der har fundet en betydelig Forøgelse i et Sted i de forskellige Skatter, maaskee ogsaa finde en Forøgelse i Leien, men selv i det Tilfælde kan Eieren ikke komme til at indvinde, hvad han har betalt i de foregaaende Aar i Fattigskat. Seer man nu hen til de senere Aar, da vides det jo, at Huusleien i de senere Aar i Kjøbenhavn, navnlig for Kriksen i 1857, er stegen meget betydelig; men denne Stigen i Huusleien er jo hovedsagelig fremkaldt af andre Omstændigheder og ikke ved Forøgelse af Skatterne. Det var en almindelig Mening dengang, at der var en meget stor Trang til Huusleiligheder; dette førte til meget store Byggeforetager, og det førte ogsaa til hyppigt Salg af Huse og Gaarde, som fandt Sted til bestandig forøgede Priser, hvorefter saa Kjøberne strax vendte sig til Leierne og forøgede Leien, og Leieren, der havde Frygt for, at han ikke skulde kunne finde nogen Huusleilighed, fandt sig i den forøgede Leie; men at Leieren skulde være gaaet ud fra den Forudsætning, at det var billigt, at han paa Grund af de forøgede Skatter skulde betale højere Leie, vil jeg meget betvivle. Smidstid indtraf Kriksen i 1857, og derved har jo Forholdet for endel forandret sig. En stor Deel af Bygningsforetagerne ere ophørte og Leien har nu Tendens til at falde; men Skatterne have endnu Tendens til at stige. Navnlig er Fattigskatten jo, som det synes, i bestandig Stigen. Naar jeg nu vender mig til Nærings- og Hjælpestaten, kan jeg saae mig ført, thi Forholdet er ved denne af samme Bessaffenhed som med Hensyn til Fattigskatten. Den er ligeledes en fluctuerende Størrelse. Næringsstaten har i 1841 udgjort 51,000 Rd., i 1848: 63,000 Rd. og i 1857: 138,000 Rd., og den vilde, hvis ikke Hjælpestaten var kommen til og altsaa en Deel af Byrden var borttaget fra de Næringsdrivende, for disses Bedkommende have udgjort 208,000 Rd. Det

er altsaa det samme Tilfælde; der findes en Forøgelse af Skatten i et Sted og det lader sig ikke gjøre for de Næringsdrivende at styde denne sig bestandig forandrende Størrelse over paa Andre ved at forhøje Prisen paa de Varer eller Producter, som de affatte. Det er derfor, at man ikke kan anvende den Sætning paa Nærings- og Hjælpestaten, at den vel betales af de Næringsdrivende, men at de atter erholdte den tilbage igennem deres Product. Hvis denne Sætning overhovedet var saa aldeles klar og gjældende for alle Skatter, saa vilde, forekommer det mig, Forholdet være aldeles anderledes og man vilde da maaskee komme tilbage til den af ældre Statsøkonomet opstillede Sætning, at Jorden er det Object, der skal beskattes, og at man trostigt kan lægge alle Skatter paa Jorden og de faste Gjenstande; thi Eieren vilde nok faae dem ind igjen af de andre Indvaanere i Landet og man maatte dernæst spørge, hvoraf det da kommer, at navnlig de mere Bemidlede, de Rige, dog ere saameget imod en Formueskat, idet der, dersom de atter kunde indvinde Skatten gjennem deres Bedrift fra de andre Indvaanere i Landet, ingen Grund var til at være saa bange for en Formueskat. Jeg maa derfor holde paa den Mening, som jeg har udtalt ved Sagens første Behandling, at det er baade billigt og retfærdigt, at endel af Udgifterne i Kjøbenhavns Commune udredes af de ikke Næringsdrivende, men jeg kommer rigtig nok ikke til den Anskuelse som min ærede Nabo (Driester), at det skal skee gennem en Nærings- og Hjælpestat, som skal fordeles paa Formue og Leilighed. Jeg antager Skatten paa Formue og Leilighed for at være af en særegen uheldig Bessaffenhed, navnlig fordi man ikke kjender den. Man veed ikke, efter hvilke Principer den reguleres; det er, som det synes, et Mystorium.

Man paastaar vel, at der er praktiske Regler, der følges, og at den derved ogsaa bliver fordeelt ligelig og efter gode Grundsætninger. Jeg skal ikke nægte, at jeg har megen Tvivl i saa Henseende; thi, hvis man virkelig havde gode praktiske Regler at gaae efter, kan jeg ikke see nogen Grund til, at man ikke